

สรุปผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1. การจัดซื้อ ด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวนทั้งหมด 46 โครงการ
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,395,172.00 บาท
2. การจัดจ้าง ด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวนทั้งหมด 74 โครงการ
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,564,070.68 บาท
3. การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) จำนวน.....-.....โครงการ
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น.....-.....บาท
4. การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการคัดเลือก จำนวน.....-.....โครงการ
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น.....-.....บาท

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้าง

1. ทุกระบบแบบ มุ่งเน้นการรวมศูนย์และสร้างมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงาน แต่ในความเป็นจริง หน่วยงานแต่ละประเภท เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบริบทและความจำเป็นเร่งด่วนที่ต่างกันมาก การใช้กฎกติกาเดียวกันหมดทำให้เกิดความคล่องตัว
2. ความซับซ้อนของขั้นตอนในระบบ ตัวระบบมีขั้นตอนที่ต้องอนุมัติซ้ำซ้อนและแก้ไขได้ยาก หากเจ้าหน้าที่กรอกข้อมูลผิดพลาดในขั้นตอนต้นๆ การจะขอ ปลดล็อก หรือย้อนกระบวนการในระบบ e-GP เพื่อแก้ไข มักต้องใช้เวลาและทำเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังกรมบัญชีกลาง
3. ความเสี่ยงและภาระความรับผิดชอบสูงเกินไป เจ้าหน้าที่พัสดุ หรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มักต้องแบกรับความเสี่ยงทางกฎหมายสูงมาก (ทั้งทางแพ่ง อาญา และวินัย) หากเกิดข้อผิดพลาด ส่งผลให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่จำนวนมาก ไม่อยากทำหน้าที่พัสดุ
4. ราคากลางที่ไม่สะท้อนความเป็นจริง การคำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์บางประเภท ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดในปัจจุบัน เช่น ราคาสตึกก่อสร้าง หรือ อุปกรณ์ไอทีที่ผันผวนเร็ว ทำให้ไม่มีผู้มาเสนอราคา หรือได้พัสดุที่ไม่มีคุณภาพ
5. ความกลัวเรื่อง การล็อกสเปก เพื่อหลีกเลี่ยงข้อกล่าวหาว่าทุจริต เจ้าหน้าที่มักกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่กว้างเกินไป จนส่งผลให้พัสดุที่คุณภาพต่ำ (เน้นราคาถูกที่สุด) หรือในทางกลับกัน หากต้องการของที่มีคุณภาพสูงและเจาะจง ก็จะถูกเพ่งเล็งจากหน่วยตรวจสอบ

6. ความซ้ำซ้อนของเอกสาร แม้จะเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ยังคงต้องพิมพ์เอกสารออกมาเป็นกระดาษจำนวนมากเพื่อเสนอลงนามและเก็บเข้าแฟ้มคู่ขนานกันไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจำแนกหรือผ่อนปรนเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างให้สอดคล้องกับขนาดและประเภทของหน่วยงาน (เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่) โดยไม่ใช้กฎเกณฑ์เดียวกันทั้งหมด เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและตอบสนองความจำเป็นเร่งด่วนที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม
2. ปรับปรุงระบบ e - GP ให้มีฟังก์ชันที่สามารถแก้ไขข้อมูลผิดพลาดในขั้นตอนต้นๆ ได้ง่ายขึ้น หรือมีกระบวนการ "ปลดล็อก/ย้อนกระบวนการ" ที่รวดเร็วผ่านระบบออนไลน์ โดยลดขั้นตอนการทำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังกรมบัญชีกลาง เพื่อไม่ให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างต้องล่าช้า
3. ควรกำหนดมาตรการคุ้มครองทางกฎหมายหรือมีแนวทางปฏิบัติ (Standard Operating Procedures: SOP) ที่ชัดเจน เพื่อลดความเสี่ยงทางแพ่ง อาญา และวินัย สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโดยสุจริต รวมถึงอาจพิจารณาให้มีค่าตอบแทนพิเศษหรือสวัสดิการที่เหมาะสมกับภาระความรับผิดชอบ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่
4. พัฒนาระบบการคำนวณราคากลางให้มีความยืดหยุ่นและอัปเดตอย่างรวดเร็ว (Real-time) โดยเฉพาะกลุ่มวัสดุก่อสร้างหรืออุปกรณ์ไอทีที่มีความผันผวนสูง เพื่อให้ได้ราคากลางที่สะท้อนความเป็นจริง ป้องกันปัญหาไม่มีผู้เสนอราคา และมั่นใจได้ว่าจะได้พัสดุที่มีคุณภาพ
5. กำหนดแนวทางหรือคู่มือการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ (Spec) ที่ชัดเจนและเป็นธรรม โดยเน้นเกณฑ์ "คุ้มค่าเงิน (Value for Money)" มากกว่าการเลือกเกณฑ์ "ราคาถูกที่สุด" เพียงอย่างเดียว เพื่อให้หน่วยงานสามารถระบุคุณลักษณะที่ตอบโจทย์การใช้งานจริงได้ โดยไม่ถูกเพ่งเล็งจากหน่วยงานตรวจสอบหากมีการแจกแจงเหตุผลความจำเป็นอย่างโปร่งใส
6. ปรับปรุงกฎระเบียบให้รองรับการลงนามอิเล็กทรอนิกส์ (Digital/Electronic Signature) และการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบไฟล์ดิจิทัลที่สามารถใช้เป็นหลักฐานทางกฎหมายได้อย่างสมบูรณ์ เพื่อยกเลิกการพิมพ์เอกสารออกมาเป็นกระดาษจำนวนมากและลดความซ้ำซ้อนในการเก็บเข้าแฟ้มคู่ขนาน